

Examenprofiel mbo

Entreeopleiding

Sector: Entreeopleiding Vastgesteld door: bestuur SBB Vaststellingsdatum: 24 maart 2016 Examenprofielnummer: EXPRO.18
--

Inleiding

Doel en functie van het examenprofiel

In een examenprofiel maken onderwijs en het georganiseerd bedrijfsleven met elkaar afspraken over de inrichting van examinering. Afspraken over wat de belangrijkste kenmerken zijn van het beroep en hoe die duidelijk getoond worden. Afspraken over de wijze waarop onderwijs en bedrijfsleven betrokken zijn bij de examinering. Het examenprofiel geeft daarmee vertrouwen in de diploma's en borgt de wederzijdse betrokkenheid.

Het examenprofiel biedt ondersteuning bij de vertaling van het kwalificatiedossier naar de inrichting van de examinering. Aan de hand van dit document zijn onderwijs en bedrijfsleven bij elkaar gekomen en hebben zij gezamenlijk nagedacht over ieders rollen en verantwoordelijkheden. Door nauw samen te werken ontstaat wederzijds begrip over de keuzes die worden gemaakt.

Examenprofielen zijn mede tot stand gekomen om meer standaardisering in de examens te bereiken, zonder dat centrale examinering nodig is. Centrale examens passen niet goed bij de praktijkgerichte insteek van examens in het beroepsonderwijs, afspraken over de inhoud en inrichting van examens wel. Dan kunnen scholen zeggen dat iemand het diploma waard is en kunnen bedrijven erop vertrouwen dat beginnende beroepsbeoefenaren aantoonbaar beschikken over de benodigde kennis, vaardigheden en gedrag.

Inhoud van het examenprofiel

Sectorale onderwijs- en werkveldpartners bespreken eerst met elkaar wat ze gezamenlijk willen bereiken ten aanzien van de wijze van examineren voor desbetreffende sector(en). De resultaten hiervan zijn vastgelegd in deel 1 van het examenprofiel. Het doel hiervan is om de structuur van de examenprofielen in de sector toe te lichten en te verantwoorden.

In deel 2 is beschreven waar (leer)bedrijven medeverantwoordelijk zijn voor examinering of een adviserende rol hebben. Ook hoe die betrokkenheid landelijk/sectoraal of regionaal wordt ingevuld.

Deel 3 bevat concrete afspraken over de examinering van het kwalificatiedossier Entree waar dit examenprofiel betrekking op heeft. De afspraken gaan over wat aangetoond moet worden en hoe dat getoetst kan of moet worden.

Deel 1 - Verantwoording

1.1. Algemene informatie

Dit examenprofiel is tot stand gekomen onder regie van SBB (thema-adviescommissie Entree). De eindverantwoordelijkheid voor de examinering ligt bij de onderwijsinstellingen, maar onderwijs en bedrijfsleven binnen SBB vinden het belangrijk dat het bedrijfsleven bij de examinering betrokken is. Op deze wijze wordt bewerkstelligd dat het diploma van de entreeopleiding door het bedrijfsleven gewaardeerd, gezien en erkend wordt. Dit document biedt ondersteuning bij, en geeft richting aan, de vormgeving van de examinering in de entreeopleiding. Het gebruiken van het examenprofiel Entree heeft daarom de voorkeur.

Bij de totstandkoming van het examenprofiel Entree is gesproken over het feit dat het niet altijd mogelijk is om het bedrijfsleven te betrekken bij het proces van examinering, omdat dit bijvoorbeeld door een gebrek aan capaciteit en/of deskundigheid niet altijd uitvoerbaar is. Dit examenprofiel is dan ook beschreven vanuit de wenselijke situatie.

Pas toe, of leg uit

Dit document is het examenprofiel Entree voor een entreeopleiding. Voor dit document geldt: 'pas toe, of leg uit' waarom geen gebruik wordt gemaakt van deze examenaafspraken. Er zijn sectoren die sectorale examenprofielen hebben ontwikkeld, waarin ook het kwalificatiedossier Entree wordt genoemd als reikwijdte. Rekening houdend met de herkenbaarheid van deze sectoren kan dit examenprofiel Entree dan ook bestaan naast sectorale examenprofielen. Het onderwijs is verantwoordelijk voor de examinering. Vanwege deze verantwoordelijkheid is een school vrij te kiezen voor een examen dat past bij de onderwijsvisie. Dus uiteraard ook voor examens die gebaseerd zijn op sectorale examenprofielen die afwijken van het examenprofiel Entree.

1.2. Overzicht examenprofielen

Het examenprofiel heeft betrekking op het kwalificatiedossier Entree. Dit kwalificatiedossier kent negen kwalificaties.

Kwalificatiedossier Entree, Crebonummer 23110	
<i>Kwalificatie:</i>	<i>Crebonummer:</i>
Assistent logistiek	25254, 25259
Assistent dienstverlening en zorg	25251
Assistent procestechniek	25256
Assistent bouwen, wonen en onderhoud	25250
Assistent verkoop/retail	25257, 25261
Assistent mobiliteitsbranche	25255
Assistent horeca, voeding of voedingsindustrie	25252, 25260
Assistent plant of (groene) leefomgeving	25258
Assistent installatie- en constructietechniek	25253

1.3. Visie op examinering in de entreeopleiding

De examinering van de entreeopleiding moet door het bedrijfsleven gewaardeerd, gezien en erkend worden. Voor de werkgevers van de werknemers met een entreediploma moet het duidelijk zijn wat zij van de (aankomende) werknemers kunnen en mogen verwachten. Dat betekent dat de examinering praktijkgericht is en de kennis zo veel mogelijk geïntegreerd is opgenomen. Bij de examinering gaat het om het uitvoeren van authentieke taken in bij voorkeur authentieke omstandigheden. Dat betekent dat de examinering in het bedrijf plaatsvindt of in een gesimuleerde omgeving op school.

Deel 2 - Betrokkenheid beroepenveld

Op grond van de wet zijn onderwijsinstellingen in het mbo eindverantwoordelijk voor de examinering. Wel geven zij samen met het bedrijfsleven vorm aan de examinering. Onderwijs en bedrijfsleven hebben een eigen rol in het examineringsproces.

In de onderstaande tabel is aangegeven hoe het bedrijfsleven landelijk (door middel van het opstellen van (kader)examens) en regionaal (door middel van het opstellen van opdrachten op instellingsniveau) bij de processen van examinering in de entreeopleiding betrokken is.

Betrokkenheid bedrijfsleven:	Landelijk Medeverantwoordelijk	Landelijk Adviserend	Regionaal Medeverantwoordelijk	Regionaal Adviserend
Processen examinering:				
Opstellen en vaststellen kaders	x			
Constructie van examens	x		x	
Vaststellen van examens	x			
Uitvoeren van examens			x	
Beoordelen van examens				x
Vaststellen van resultaten				
Diplomeren				
Evalueren	x		x	

Toelichting:

- Opstellen en vaststellen kaders
Het gaat hier om het 'hoe' van de examinering, niet over de inhoud ('wat'). Binnen de entreekwalificaties zijn veel branches betrokken. Dat betekent dat er op het niveau van de onderwijsinstelling veel ruimte moet zijn voor diversiteit. Tegelijkertijd moet er uniformiteit zijn als het gaat om de criteria op basis waarvan de beoordeling moet plaatsvinden. Op **landelijk niveau** is het bedrijfsleven medeverantwoordelijk voor het op- en vaststellen van de kaders waaraan kaderexamens moeten voldoen. Bij het vaststellen van de landelijk kaders heeft de regio geen rol.
- Constructie van examens
Landelijk is het bedrijfsleven medeverantwoordelijk voor het ontwikkelen van een kaderexamen voor de verschillende kwalificaties. Op **regionaal niveau** worden de kaderexamens ingevuld met concrete contextrijke opdrachten. Het gaat immers om authentieke opdrachten in authentieke situaties. Het regionale bedrijfsleven is medeverantwoordelijk voor de concrete invullingen van de kaderexamens. Het is aan het bedrijfsleven om te bepalen of de ontwikkelde examenopdracht inhoudelijk juist is en ook op het juiste niveau is geformuleerd.
- Vaststellen van examens
Hier gaat het om de validering van kaderexamens. Daar is het **landelijk** bedrijfsleven medeverantwoordelijk voor. Bij de regionale constructie van de contextrijke opdrachten, passend binnen de kaderexamens, is het aan het onderwijs om deze examens vast te stellen (bij de constructie is het bedrijfsleven medeverantwoordelijk, zie hierboven).

- Uitvoeren van examens
Hier is het **regionale** bedrijfsleven medeverantwoordelijk als de examens binnen de bedrijven uitgevoerd worden. Bij afname in de gesimuleerde omgeving van het onderwijs, is het onderwijs verantwoordelijk voor de organisatie.

- Beoordelen van examens
Het beoordelen van de examens is de verantwoordelijkheid van het onderwijs. Het **regionaal** bedrijfsleven heeft hier een adviserende taak in.

De examens worden beoordeeld via het 'vier ogen principe'. Dat betekent dat de assessoren, ook die van het bedrijfsleven, geschoold moeten zijn. De ambitie is dat op termijn alle examens beoordeeld worden door geschoolde bedrijfsassessoren en schoolassessoren. Het onderwijs moet instaan voor de kwaliteit van de assessoren. Omdat de entreeopleiding te maken heeft met verschillende branches zal waarschijnlijk niet iedere assessor, op korte termijn, over dezelfde competenties beschikken. Uitgangspunt is uiteraard te komen tot een gemeenschappelijk gedragen oordeel.

- Vaststellen resultaten
Dit is de verantwoordelijkheid van het onderwijs.
- Diplomeren
Dit is de verantwoordelijkheid van het onderwijs.
- Evalueren
Het bedrijfsleven is zowel landelijk als regionaal medeverantwoordelijk voor de evaluatie van het proces van examinering.

Deel 3 - Examenafspraken

De inhoudelijke eisen zijn voor elke kwalificatie vastgelegd in het kwalificatiedossier Entree. De examinering dient gericht te zijn op deze kwalificatie-eisen.